

Skydd av ögon under narkos och operation

Sammanfattning

Ögonkomplikationer under anestesi är associerade med bukläge och utrustning för huvudstöd. Ingrepp där patientens huvudända tippats ned, t.ex. vid robotkirurgi är också en riskfaktor. Längden på ingreppet, särskilt i kombination med varmluftstäckor är också en riskfaktor.

Förändring sedan föregående version

Då tarmkirurgiska ingrepp med kraftigt nedtippad huvudända börjat göras på SÄS och inför eventuell framtida robotkirurgi under samma förutsättning har ett nytt stycke tillförts angående detta.

Bakgrund

Risken för ögonkomplikationer är speciellt uttalad vid bukläge under anestesi och vid användning av utrustning för huvudstöd. Vid bukläge med huvudstöd eller annan form av stöd, kan uppstå tryckskador på bulben (ögongloben), vilket riskerar att ögontrycket ökar som i sin tur kan påverka synnerv och blodkärl i näthinnan och detta kan orsaka synförlust.

Under operationer med nedtippad huvudända kommer med tiden en vätskeansamling med gravitationen. Infunderas större volymer ökar risken för ödem. Periorbitalt ödem kan minska förmågan till att öppna ögonen, ödem i konjunktiva kan ge dimsyn och ödem i retina kan i värsta fall orsaka permanent synskada och blindhet.

Under längre operationer i rygggläge kan hornhinnan skadas om

ögonen inte kan slutas helt. I de fall patienter ligger med varmluftstäcke under lång tid eller där det finns risk att skada hornhinnan med lakan ska man använda ett mer täckande ögonskydd.

Förutsättningar

Rutinen gäller vid

- Alla längre operationer i rygg/sidoläge
- Operationer i bukläge med och utan utrustning för huvudstöd
- Operationer där varmluftstäcken används
- Operationer där lakan eller annan drapering kan skada hornhinnan

Genomförande

Vid operationer i ryggläge

- Hudvänlig tejp över ögonlocket, se bild 1.
- Täckande ögonskydd, till exempel Cornea-Care, se bild 2, om patienten:
  - Har slutningsdefekt av öga/ögon
  - Har varmluftstäcke under lång tid
  - Har lakan eller annan drapering som kan skada hornhinna, t ex vid thyreoidea operationer

Vid operationer i ryggläge med nedtippad huvudända >30grader

- K.Omeprazol 40mg po i samband med premedicinering
- V-sond oralt, ev. absorberande kompresser i näsborrarna.
- Täckande ögonskydd, till exempel Cornea-Care, se bild 2
- Undvik övervåtskning

Vid operationer i bukläge

- Ansvarar narkosläkare eller narkosköterska för att kontrollera att ögonbulberna efter vändning ligger fritt och inte utsätts för tryck.
- Används täckande ögonskydd, t ex Cornea-care, se bild 2.

Bild 1

Bild 2

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Anestesi operation och intensivvård

Innehållsansvar: Fredrik Smith, (fresm3), Överläkare

Godkänd av: Martin Henricson, (marhe193), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9004-593667208-43

Version: 5.0

Giltig från: 2026-05-28

Giltig till: 2028-05-22